

бата око, съ единъ точенъ прицелъ и ударъ — той е билъ известенъ и съ своята сериозностъ и тежестъ въ всички постъпки и дѣла.

Сидеръ Грънчаровъ е билъ самобитна и здрава натура. Набитъ, спретнатъ, силенъ и здравъ, носящъ въ жилитъ си буйната кръвъ на едно здраво и чисто потекло отъ балкана, той ималъ особена характерна външностъ: съ широко отворено високо чело; съ гъсти черни вежди и бухнали мустаци — цѣли кждели, които засуквалъ съ дветъ си едри шъпи тържествено до ушитъ си; съ голѣми, внушителни и пламенни вакли очи, които строго се подавали подъ нахлупения му калпакъ. Тоя калпакъ той започналъ да носи още отъ дете, да го пази като светиня — да се гордѣе и високо да манифестира своята единствена външна непокътната национална гордостъ и като знакъ на протестъ, който иначе е бушувалъ въ гордата му душа, противъ унизителния обичай отъ безправната покорна рая: да носятъ турски фесове въ оная тъмна епоха на робство и злочестина. Сидеръ е ималъ една изискана грижливостъ и тежестъ въ външността на облѣклото си, за да бже въ хармония съ видимото величие на едрата му и стройна, изправена снага и бодрия му вървежъ. Дългиятъ му сукненъ кожухъ, носенъ понѣкога и лѣте, богато подплатенъ съ дебели кожи отъ лисици, убити отъ него, предавалъ една видима тържественостъ и привлѣкательностъ на особата му; неговата походка, движения и маниери излъчвали достоинство и благородство на рода и потеклото — на единъ истински коравъ синъ на Българиия, а говорътъ му внушавалъ респектъ и смирение.

Всичкитъ му тия рѣдки качества и добродетели: силно проникателенъ умъ, гранитна воля и себеотрициние, съ които билъ надаренъ отъ природата, го обкръжили съ ореола на завидна слава и почитание, а обичътъ му къмъ своята земя и племето си го издигнали на една подобающа висота въ очитъ на турци и българи. Човѣкъ, личенъ и храбъръ и отъ едно почитено и видно семейство, честенъ синъ на една търговска фамилия — това издигало и засиляло степенята на уважението всрѣдъ турскитъ срѣди, пъкъ и безъ това, тѣ само виждали, че тукъ — въ тая горда и внушителна фигура има нѣщо необикновено, силно, здраво; нѣщо будно и надарено отъ природата, поради което и всички се отнасяли съ него внимателно и коректно — съ едно нескрито, достатъчно изискано прилично внимание и почитъ — привилегия на лично човѣшко достоинство, каквото малцина честити избраници сж могли да иматъ въ ония черни години на робство. Сидеръ е билъ сила и мощъ и за неговото име е трѣбвало да се държи смѣтка.

Именно това внимание и уважение, което турцитъ отдавали на личността му като човѣкъ и пръвъ гражданинъ